

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗ

ΘΕΜΕΛΙΟ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ & ΕΥΗΜΕΡΙΑΣ

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Καθυστερήσεις στα ακυρωτικά δικαστήρια επηρεάζουν τη συμμόρφωση της Δημόσιας Διοίκησης

Αθήνα, 23 Σεπτεμβρίου 2025 - Πώς μπορεί να διασφαλιστεί η εκτέλεση των δικαστικών αποφάσεων και η συμμόρφωση της Δημόσιας Διοίκησης με αυτές; Το ζήτημα αναλύθηκε μέσα από τις τοποθετήσεις διακεκριμένων νομικών, δικαστών και εμπειρογνομόνων, στο πλαίσιο του Συνεδρίου «Δικαιοσύνη: Θεμέλιο Ανάπτυξης & Ευημερίας», οι οποίοι ανέδειξαν τις αιτίες των καθυστερήσεων και τρόπους βελτίωσης της εφαρμογής των αποφάσεων.

Ο κ. **Χρήστος Ντουχάνης, Αντιπρόεδρος του Συμβουλίου της Επικρατείας**, σημείωσε ότι, σε γενικές γραμμές, η Διοίκηση συμμορφώνεται με τις αποφάσεις, ενώ οι περιπτώσεις μη συμμόρφωσης είναι η εξαίρεση. «Από τις 30 αποφάσεις που έχουν εκδοθεί φέτος, μόλις σε μία παρατηρείται έλλειψη συμμόρφωσης», είπε χαρακτηριστικά. Τόνισε ότι ο αργός ρυθμός έκδοσης αποφάσεων συχνά δυσχεραίνει τη συμμόρφωση, ενώ προτείνει δικηγόροι και δικαστές να αξιολογούν προτεραιότητες και ένδικα μέσα για πιο αποτελεσματική διαχείριση των υποθέσεων.

Η κυρία **Σταυρούλα Κουσουλού, Αντιπρόεδρος Αρείου Πάγου** σημείωσε ότι η εκτέλεση διοικητικών αποφάσεων παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία. «Η καθυστέρηση εκτέλεσης ή συμμόρφωσης δημιουργεί προβλήματα ρευστότητας στην αγορά. Γι' αυτό χρειάζεται ταχύτητα στην εκτέλεση δικών. Η δίκη πρέπει σίγουρα να προηγείται ενός πλειστηριασμού για παράδειγμα», εξήγησε.

Ο κ.Κωνσταντίνος Εφεντάκης, Σύμβουλος Ελεγκτικού Συνεδρίου μίλησε για την συμμόρφωση της διοίκησης στις δικαστικές αποφάσεις του Ελεγκτικού Συνεδρίου. Διαπίστωσε ότι υπάρχουν μεμονωμένες εστίες Υποθέσεων στις οποίες η συμμόρφωση της διοίκησης είναι πλημμελής και τέτοιες είναι οι υποθέσεις των στρατιωτικών και βουλευτικών συντάξεων. Όσον αφορά τη συμμόρφωση με τα ελεγκτικά πορίσματα του Ελεγκτικού Συνεδρίου και εκεί οι τάσεις είναι αντιφατικές. Υπάρχουν περιπτώσεις καλών πρακτικών όπως συνέβη με την έκθεση ελέγχου του Δικαστηρίου για το ΑΚΑΓΕ, υπάρχουν όμως και περιπτώσεις όπως αυτή του ελέγχου για το ΤΑΠ που τα όργανα της πολιτείας κινήθηκαν προς την αντίθετη κατεύθυνση από αυτή που το Ελεγκτικό Συνέδριο είχε υποδείξει. Τέλος διατύπωσε προτάσεις για την αναμόρφωση του πλαισίου συμμόρφωσης επ'αφορμή της συμπλήρωσης 20 και πλέον ετών από την θεσμοθέτηση του ν. 3068/2002. Συγκεκριμένα προτείνει την παραπομπή των υποθέσεων για τις οποίες, επιβάλλεται κύρωση για μη συμμορφωση στον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας στο Ελεγκτικό Συνέδριο με σκοπό τον καταλογισμό των υπευθύνων για τη μη συμμόρφωση υπαλλήλων. Πρότείνει επίσης για εκθέσεις ελέγχου του Ελεγκτικού Συνεδρίου όπως και απολογιστικές εκθέσεις επί των εργασιών των τριμελών συμβουλίων συμμόρφωσης να αποτελούν αντικείμενο συζήτησης από τις αρμόδιες κοινοβουλευτικές επιτροπές.

Η κυρία Γεωργία Μπουρδάκου, Νομικός Σύμβουλος του Κράτους υπογράμμισε ότι κατά κανόνα η δημόσια διοίκηση συμμορφώνεται με τις δικαστικές αποφάσεις. «Τα Διοικητικά Εφετεία της χώρας έχουν εκδώσει 4.200 αποφάσεις και έχουν γίνει δεκτές μόλις 40 αιτήσεις συμμόρφωσης», ανέφερε χαρακτηριστικά.

Στη συνέχεια αναφέρθηκε στις υποκειμενικές δυσκολίες που οδηγούν στην καθυστέρηση συμμόρφωσης, όπως η έλλειψη προσωπικού, ή ο φόρτος εργασίας, αλλά και στις αντικειμενικές δυσκολίες που πολλές φορές προκύπτουν, όπως η δυσκολία κατανόησης μίας ακυρωτικής απόφασης, ειδικά αν αυτή αποτελεί μέρος μιας σύνθετης διοικητικής ενέργειας. Επισήμανε τέλος τη δυσκολία που επιφέρει μία καθυστερημένη έκδοση απόφασης, ειδικά στις περιπτώσεις εκείνες που εν τω μεταξύ έχουν αλλάξει όχι μόνο οι συνθήκες αλλά και το νομοθετικό πλαίσιο στο οποίο βασιζόταν ο αρχικός νομικός ισχυρισμός για την προσφυγή στη δικαιοσύνη.

Ο κ.Σπύρος Ανδρίτσος, Director, Civil, Administrative, Criminal Law Disputes and NPEs Legal Support, Alpha Bank μίλησε για προβλήματα που αντιμετωπίζουν οι επιχειρήσεις από μία καθυστέρηση έκδοσης απόφασης. «Οι χρονικές καθυστερήσεις εκδίκασης ανακοπών, η έλλειψη προβλεψιμότητας ως προς την εκτέλεση μιας απόφασης, αλλά και το κόστος που καλείται να πληρώσει μία επιχείρηση μέχρι να τελεσιδικήσει μία υπόθεση είναι τα κύρια προβλήματα. Χαρακτηριστικά ανέφερε ότι ο ορισμός δικάσιμου ανακοπής είναι περίπου 40 μήνες και ο χρόνος έκδοσης απόφασης κυμαίνεται από 6 έως και 10 μήνες. Αυτή η καθυστέρηση δημιουργεί έλλειψη ρευστότητας στην επιχείρηση και κατ' επέκταση στην οικονομία καθώς δεν υπάρχει το απαραίτητο διαθέσιμο εισόδημα για επενδύσεις», συμπλήρωσε.

Ο κ. **Ελευθέριος Ράντος, Δικηγόρος, Μέλος Δ.Σ. ΣΔΕΕ** είπε ότι οι δικηγόροι εκπροσωπούν όλες τις πλευρές μιας απόφασης συμμόρφωσης, ωστόσο επισήμανε την έλλειψη κουλτούρας στα θέματα συμμόρφωσης. «Οι δικηγόροι δεν έχουν εκπαιδευτεί ή επιμορφωθεί στα θέματα αυτά. Κατά κανόνα την γνώση την αναπτύσσουν από την τριβή τους με τέτοιες υποθέσεις», εξήγησε και συμπλήρωσε ότι η αύξηση του κόστους προσφυγής για μία υπόθεση στο ακυρωτικό δικαστήριο, ή και η αναθεώρηση προς τα επάνω των αμοιβών των δικηγόρων για την ανάληψη τέτοιων υποθέσεων μπορούν να συμβάλουν καθοριστικά στην μείωση των καθυστερήσεων αποφάσεων και τη μείωση του όγκου τέτοιων υποθέσεων». Τέλος, είπε ότι οι δικηγόροι μπορούν να συμβάλλουν καθοριστικά με τη χρήση ηλεκτρονικών και ψηφιακών υπηρεσιών που θα οδηγήσουν στην ταχύτερη έκδοση αποφάσεων».

Ο κ. **Νίκος Σημαντήρας, επίκουρος Καθηγητής της Νομικής Σχολής ΕΚΠΑ** σημείωσε ότι το θέμα της συμμόρφωσης ξεπερνά την απλή λογική ερμηνεία κανόνων δικαίου που διδάσκονται σε προπτυχιακό επίπεδο στα μαθήματα δικονομίας. Ο προβληματισμός της μη συμμόρφωσης είναι προβληματισμός Συνταγματικού Δικαίου και απαιτεί μία πιο δημιουργική και εμπειρική ερμηνεία του νόμου. «Αυτή η επιμόρφωση πρέπει να γίνεται μέσω πρακτικής και εμπειρικής άσκησης και όχι μόνο μέσω διδασκαλίας στο πανεπιστήμιο», εξήγησε.

Η συζήτηση συντονίστηκε από την κυρία **Ελευθερία Κόλλια**, Δημοσιογράφο του protagon.gr

Το συνέδριο συνδιοργανώνεται από το **Συμβούλιο της Επικρατείας, τον Άρειο Πάγο και την Εισαγγελία του Αρείου Πάγου, το Ελεγκτικό Συνέδριο, τον Σύνδεσμο Επιχειρήσεων και Βιομηχανιών (ΣΕΒ), τον Σύνδεσμο Δικηγορικών Εταιρειών Ελλάδας (ΣΔΕΕ) και το Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών (ΕΚΠΑ).**

Για περισσότερες πληροφορίες καθώς και το αναλυτικό πρόγραμμα, μπορείτε να επισκεφτείτε την ιστοσελίδα: <https://synedriodikaiosini.gr/>